

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Л.В. Вікторова, Г.М. Ржевський, В.В. Моїсєєв

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ**

Київ-2017

УДК 378.147:37.035.6 (477) (081)
ББК 74.58
В 43

Рецензенти:

Шинкарук В.Д., доктор філологічних наук, професор, декан гуманітарно - педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України

Мірошніченко В.І., доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та історії держави та приватно-правових дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України

Стасюк В.В., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил) гуманітарного інституту Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

Авторський колектив: Л.В. Вікторова, Г.М. Ржевський, В.В. Моїсєєв

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої заради Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти та науки України (протокол №14 від 29.08.2017 р.)

В.43 Теоретико-методологічні засади національно-патріотичного виховання студентів вищих навчальних закладів України : Монографія / Л.В. Вікторова, Г.М. Ржевський, В.В. Моїсєєв. – К. : «Міленіум», 2017. – 604 с.

У монографії обґрунтовано теоретико-методологічні положення та узагальнено досвід вищих навчальних закладів України щодо організації і проведення національно-патріотичного виховання студентів.

Проаналізовані концепції національно-патріотичного виховання університетів України, зміст навчальних дисциплін та дистанційних учбових курсів, заняття на військових кафедрах, форми позааудиторної діяльності (наукові школи, наукові студентські гуртки, фестивалі, конференції, олімпіади та ін.). Запропоновано інноваційні технології організації проведення національно-патріотичного виховання студентів.

Призначено для науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також всіх, хто цікавиться проблемами національно-патріотичного виховання студентів вищих навчальних закладів України.

УДК 378.147:37.035.6 (477) (081)
ББК 74.58
В 43

© Вікторова Л.В., Ржевський Г.М.,
Моїсєєв В.В., 2017
© НУБіП України, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
ВСТУП	13
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СЛУЖБИ ЗА КОНТРАКТОМ	22
1.1. Сучасні підходи до розуміння національно - патріотичного виховання молоді	22
1.2. Закордонний досвід національно - патріотичного та військово-патріотичного виховання молоді	47
1.2.1. Закордонний досвід підготовки молоді до військової служби в сучасних умовах	82
1.3. Історичні витoki, концептуальні та нормативно-правові основи військово-патріотичного виховання	96
1.4. Патріотизм як компонент структури особистості, суспільна та індивідуальна цінність	120
1.5. Основні тенденції та зміст патріотичного виховання особистості	125
1.6. Підходи та принципи виховання громадянина-патріота	128
1.7. Теоретичні та методичні засади військово-патріотичного виховання	134
1.8. Особливості системи військово-патріотичного виховання в Збройних Силах України	148
1.9. Військово-патріотичного виховання студентів вищих аграрних закладів освіти України	162
Висновки та прогнози подальшого розвитку національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання молоді	194

РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ СЛУЖБИ, ЇЇ СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ	197
2.1. Система військово-патріотичного виховання студентської молоді, її сутність та структура	197
2.2. Організаційно-педагогічні основи проектування системи військово-патріотичного виховання студентів університету	216
2.3. Військова кафедра як системотворчий компонент військово-патріотичного виховання в університеті	219
2.4. Діяльність військових музеїв Збройних Сил України у патріотичному та військово-патріотичному вихованні військовослужбовців і громадян України	222
2.5. Актуальні проблеми реалізації завдань військово- патріотичного виховання студентської молоді	260
2.6. Шляхи вдосконалення системи військово-патріотичного виховання військовослужбовців професійної служби	272
РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ АГРАРНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	283
3.1. Зміст патріотичного виховання студентів вищих аграрних закладів освіти	283
3.2. Методика реалізації змісту патріотичного виховання студентів вищих аграрних закладів освіти вищих аграрних закладів освіти	303
3.3. Основні напрямки національно-патріотичного виховання в університеті	308
3.4. Патріотичне виховання студентів вищих аграрних закладів освіти на заняттях з соціально-гуманітарних дисциплін	327

3.5. Патріотичне виховання студентів вищих аграрних закладів освіти засобами самостійної роботи	349
3.6. Патріотичне виховання студентів вищих аграрних закладів освіти у позааудиторній виховній роботі	352
3.7. Моделі патріотичного виховання в сучасних умовах	366
3.8. Теоретичне моделювання процесу виховання патріотизму	382
3.9. Методика педагогічного моніторингу національно-патріотичного виховання	392
3.10. Технологія організації військово-патріотичного виховання студентів університету у позанавчальний час	412
3.11. Основні критерії і умови підвищення ефективності процесу військово-патріотичного виховання в університеті	418
ВИСНОВКИ	421
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	424
ДОДАТКИ	519